

Dietisthandläggning vid förskrivning av komjölkproteinfri modersmjölksersättning

---

Hitta i dokumentet

[Definitioner](#)
[Processbeskrivning](#)
[Remisskoder i VAS till dietistmottagningarna i Halland](#)
[Indikationer för utredning/ behandling](#)
[Målsättning](#)
[Nutritionsåtgärd/ behandling](#)
[Egenvård](#)

[Nutritionsuppföljning och utvärdering](#)
[Begreppsdefinitioner och förkortningar](#)
[Patientinformation](#)
[Dokumentation](#)
[Bilagor](#)
[Länkar](#)
[Förslag på granskare](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Definitioner

Under det första levnadsåret har 2–3 procent av barn en allergi mot mjölkprotein. Debut sker oftast före 6 månaders ålder och sällan efter ett år. Toleransutveckling sker hos mer än 75 procent till 3 års ålder. Vid skolstart är i princip alla barn (95%) toleranta. Med regelbundna provokationer minskar risken att barnet utesluter komjölkprotein längre än nödvändigt.

Parallellt, under de första levnadsåren, har 5–15 procent av barn symtom eller tecken på icke-allergisk överkänslighet mot mjölkprotein. Även här växer besvären bort.

Processbeskrivning

[Se bilaga 1](#)

Remisskoder i VAS till dietistmottagningarna i Halland

Halmstad – Hsrehahdie
Varberg – Hsrehavdie
Kungsbacka – Hsrehakdie

Indikationer för utredning/ behandling

BVC uppmärksammar snabba- och senallergiska symtom på komjölkproteinsallergi. Dessa symtom kan vara urtikaria, kräkningar, från mag/tarm, hud och gråt. Symtom inom mindre än 1–2 timmar efter komjölkintag, även efter liten mängd, och från flera organsystem, talar för allergisk reaktion. Symtom 2–72 timmar efter mjölkintag kan innebära överkänslighet mot komjölkprotein.

Vid misstänkt överkänslighet använder BVC-personalen CoMiSS för att gradera barnets besvär. 12 poäng eller högre indikerar elimination av komjölkprotein.

Modersmjölksersättning: Under förutsättning att andra medicinska orsaker är uteslutna kan, vid mer ihållande besvär, förskrivning av komjölkfri modersmjölksersättning övervägas till barn som delammas eller inte ammas.

Amning: Under förutsättning att andra medicinska orsaker är uteslutna kan den ammande mamman, vid mer ihållande besvär, prova strikt komjölkproteinfri kost.

Målsättning

Symtomlindring.

Nutritionsutredning och bedömning

På BVC påbörjas nutritionsutredningen genom elimination av komjölkprotein. Provburkar med komjölkproteinfri modersmjölksersättning (Pepticate) delas ut och akutremiss skrivs till dietist inom närsjukvården för fortsatt nutritionsutredning och bedömning. Dietist förskriver komjölkproteinfri modersmjölksersättning (Pepticate) för två veckor när remiss inkommer samt bokar in besök för fortsatt nutritionsutredning inom 1–2 veckor.

Dietist tar anamnes och utvärderar symtom enligt CoMiSS efter elimination. Vid misstänkta milda komjölkproteinrelaterade symtom ska utredning med eventuellt förlängd elimination och provokation göras. Detta gäller både barn som matas med modersmjölksersättning och barn som ammas.

Resultatet av nutritionsutredningen är positiv om symtomen tydligt minskar under eliminationen och återkommer vid provokationen. Vid utebliven symtomlindring är orsaken till symtomen oftast en annan och komjölkbaserad kost kan återinföras. Dietist återkopplar till BVC för eventuell vidare utredning.

Vid snabb och svår reaktion med allmänpåverkan (andning, ansiktssvullnad, kräkning, medvetandet) och de fall då provokation inte går att genomföra i hemmet ska barnet följas på Barnmottagningen.

Nutritionsåtgärd/behandling

Modersmjölksersättning: Vid behov fortsätter dietist förskriva komjölkproteinfri ersättning upp till 1 års ålder.

Amning: Mamman rekommenderas strikt komjölkproteinfri kost med regelbunden provokation och ett samtida intag av kalciumtillskott (1000 mg/dag).

Egenvård

Amning: Mamman bekostar själv det rekommenderade kalciumtillskottet (1000 mg/dag)

Nutritionsuppföljning och utvärdering

Dietist vägleder familjen genom regelbunden elimination och provokation. *Detta gäller både barn som matas med modersmjölksersättning och barn som ammas.*

Begreppsdefinitioner och förkortningar

CoMiSS är en förkortning av The Cow's Milk-related Symptom Score och är ett symptomformulär som kan användas som stöd vid misstanke om icke-allergisk överkänslighet mot komjölkprotein.

Patientinformation

Vid behov kommer dietisternas material Mjölfri kost att användas.

Dokumentation

Dokumentation sker i journalsystemet VAS, under Rehabiliteringskliniken.

Bilagor

[Flödesschema, se bilaga 1.](#)

Länkar

Ange om dokumentet ska relateras till:

- Rikshandboken: [Mjolkproteinallergi - Rikshandboken i barnhälsovård \(rikshandboken-bhv.se\)](#)
- CoMISS: [comiss-maj-2021.pdf \(rikshandboken-bhv.se\)](#)
- 1177: [Komjölksallergi - 1177](#)

Förslag på granskare

Ange person som du vill ska granska dokumentet ("superspecialist")

Uppdaterat från föregående version

Ny vårdriktlinje

Bilaga 1 – Flödesschema

